

UITVOERINGSPROGRAMMA ERFGOEDVISIE VUGHT 2023-2028

Om de erfgoedambities te realiseren is het belangrijk om een concrete vertaling te maken naar projecten. Dit overzicht van projecten en een korte uitwerking ervan vormt het uitvoeringsprogramma. Hieronder is de 'longlist' van de wensenlijst en de agendapunten die tijdens het participatieproces naar boven zijn gekomen. Omdat niet alles in een keer te realiseren valt, is er voor gekozen om een top vijf van prioriteiten te selecteren als agenda voor de komende tijd.

De overgebleven punten en hun uitwerking vindt u hieronder. Deze staan niet vast, maar geven richting voor de toekomst, omdat ze tijdens het opstellen van de visie als wens of knelpunt werden ervaren. Om de koers uit te zetten onderscheiden we vier erfgoedlijnen waarmee we het uitvoeringsprogramma categoriseren. De erfgoedlijnen zijn van belang zijn bij het versterken van het erfgoed in de gemeente en bijdragen aan het behoud, beschermen, beheren en beleven van het erfgoed. Ze zorgen ervoor dat de Erfgoedvisie als kompas kan fungeren voor de korte en langere termijn.

In de tabel hieronder is een overzicht gemaakt van de projecten van de verschillende erfgoedlijnen. Ook zijn de projecten die momenteel in uitvoering zijn opgenomen in het overzicht. Hierbij is aangegeven dat deze onderdeel zijn van het huidige coalitieakkoord 'een nieuwe start' door middel van grijze arcering en de notitie CA.

Voor de werking en het uitvoeringsprogramma zie document Erfgoedvisie, hoofdstuk 5 paragraaf dynamisch uitvoeringsprogramma.

- Lijn 1 **Basis op orde**
- Lijn 2 **Vanuit de kracht van erfgoed samenwerken**
- Lijn 3 **Erfgoed in de leefomgeving**
- Lijn 4 **Erfgoed in de hoofden en harten van mensen**

Lijn 1

Basis op orde

We moeten zorgvuldig omgaan met ons erfgoed, zodat we het kunnen doorgeven aan de volgende generaties. We werken aan bescherming en behoud van het erfgoed. Door te zorgen dat het beleid en instrumentarium voor uitvoering van de wettelijke taken binnen de gemeente op orde is, versterken we het fundament. We maken het fundament toekomstbestendig door het instrumentarium aan te passen op de Omgevingswet.

Lijn 2

Vanuit de kracht van erfgoed samenwerken

Om die meerwaarde te kunnen creëren is een goede samenwerking belangrijk. Daarbij gaat het om het stimuleren van samenwerking tussen de verschillende beleidsvelden binnen de ambtelijke organisatie, maar zeker ook van de samenwerking met externe partijen en initiatiefnemers uit het veld en met de gemeenschap. De gemeente wil de relaties met en tussen de verschillende erfgoedstichtingen en -verenigingen versterken en intensiveren. De gemeente vindt het dan ook belangrijk om de inzet van het erfgoedveld dan ook goed te faciliteren door initiatieven en verdere samenwerking te stimuleren.

Lijn 3

Erfgoed in de leefomgeving

We willen zowel het roerend als het onroerend erfgoed benutten bij het behoud en de verbetering van de omgevingskwaliteit. Erfgoed is een integraal onderdeel van de leefomgeving en wordt bij planontwikkeling afgewogen met de andere omgevingswaarden. We zetten in op het versterken van erfgoed in de leefomgeving door het te gebruiken op een toekomstbestendige manier zodat erfgoed kan bijdragen aan de grote maatschappelijke opgaven waar de gemeente Vught voor staat.

Lijn 4

Erfgoed in de hoofden en harten van mensen

Het erfgoed van Vught wordt gekoesterd en veel mensen spannen zich in om het erfgoed en het verhaal van Vught over te dragen naar toekomstige generaties. Graag willen we zoveel mogelijk inwoners en jongeren in het bijzonder betrekken bij de historie en het uitdragen van het erfgoed op een eigentijdse manier. We willen het erfgoed in de hoofden en harten van mensen laten sluiten.

Concept Uitvoeringsprogramma

Nmr.	Project	Beschrijving	Periode uitvoering	kostenindicatie
Erfgoedlijn 1 De basis op orde				
1 CA	Monumentenlijst actualiseren en uitbreiden	Uitbreiden monumentenlijst op basis van thema's en perioden. Bijvoorbeeld wederopbouw en zandpaden. Samen met erfgoednetwerk.		
2 CA	Verbeteren van de (digitale) zichtbaarheid van onze monumenten	Maak de monumenteninformatie toegankelijk (sluit aan bij UP college: verbeteren van de digitale zichtbaarheid van onze monumenten) door middel van een digitale interactieve monumentenkaart. Verspreiden nieuwe gemeentelijke monumentenschildjes.		
3	Cultuurhistorische waardenkaart	Beleidsdocument en toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Eerdere aanzetten en lijsten (o.a. 2015) dienen als basis.		
4	Subsidieprogramma voor gemeentelijke monumenten	Subsidieverordening opstellen om onderhoud (en mogelijk ook verduurzaming en herbestemming) te stimuleren. Stimuleren abonnement Monumentenwacht door (deel) vergoeding van het lidmaatschap		
5	Erfgoedverordening	De Monumentenverordening aanpassen naar Erfgoedverordening t.b.v. omgevingswet.		
6	Informatievoorziening erfgoed	Een landingspagina erfgoed op de gemeentelijke website en/of één centrale erfgoedwebsite		
Erfgoedlijn 2 Vanuit de kracht van erfgoed samenwerken				
7	Erfgoedinclusieve projectaanpak	Integrale samenwerking binnen ambtelijke organisatie aan actuele opgaven.		
8	Samenwerking stimuleren en versterking Erfgoednetwerk	Wij stimuleren de samenwerking tussen organisaties die met erfgoed bezig zijn, zodat er meer samenhang en gemeenschappelijke prioritering voor erfgoed kan ontstaan. Dit kan gevormd worden in een periodiek georganiseerde bijeenkomst, een Erfgoednetwerkcafé.		
	<i>Aanvullingen:</i>			

9	<i>Erfgoed Deal verkennen</i>			
10	<i>Revolverend fonds</i>	<i>Samenwerking stimuleren door opzetten van fonds voor bijvoorbeeld verduurzaming of herbestemmen erfgoed voor specifiek doel.</i>		
Erfgoedlijn 3 Erfgoed in de leefomgeving				
11 CA	Opstellen nieuwe welstandsnota met borging erfgoed	Erfgoed draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van Vught om dit goed te borgen moeten er regels en richtlijnen worden opgesteld. Waaronder: beleidsnotitie zonnepanelen / warmtepompen op erfgoed.		
12 CA	Kerkenvisie	Toekomstperspectief inventariseren voor het religieus erfgoed in de gemeente Vught en het onderzoeken van toekomstbestendige instandhouding kerken.		
13 CA	Hollandse Dijk in de Gement	Onderzoek naar beleefbaarheid en zichtbaarheid.		
14 CA	Voetveer Kasteel Maurick	Realiseren voetveer en aanmeerplaats bij kasteel Maurick i.s.m. Brabants Landschap, gemeente Sint-Michielsgestel en de grondeigenaren.		
15 CA	Herkenbaarheid Zuiderwaterlinie en Linie 1629	We dragen bij aan het programma van Zuiderwaterlinie en de projecten & we werken regionaal samen aan een beleefbare Linie 1629 en het herdenkingsjaar 2029.		
16 CA	Route Station -Kamp Vught	We brengen de route van het station naar Kamp Vught als erfgoed van de oorlog meer in beeld. Deelname aan de reeds opgerichte projectgroep.		
17	Landgoederen	We gaan in gesprek met eigenaren van landgoederen om de mogelijkheden te verkennen om de landgoederen toegankelijker te maken.		
	<i>Aanvullingen:</i>			
18	<i>Handreiking behoud en gebruik monumenten</i>	<i>Richtinggevende kaders voor toekomstbestendig gebruik monumenten.</i>		
19	<i>Landschapsbiografie</i>	<i>Synthese landschappelijke waarden en kaders voor erfgoedinclusief ontwikkelen.</i>		
20	<i>Inventarisatie & kwaliteits-richtlijn agrarisch erfgoed</i>	<i>Kompas voor (her)ontwikkeling ensembles agrarisch erfgoed.</i>		

21	<i>Leidraad verduurzaming</i>	<i>Informatievoorziening en advies voor verduurzamen monumenten.</i>		
22	<i>Energiescan monumenten</i>	<i>Pilot voorbeeldprojecten verduurzaming monumenten.</i>		
23	<i>Energietransitie en erfgoed</i>	<i>Inventariseren welke voorkeurslocaties de meeste kansen bieden zonder het aanzicht van het (cultuurlandschappelijk) erfgoed te verstoren.</i>		
Erfgoedlijn 4 Erfgoed in de hoofden en harten van mensen				
24 CA	Zuiderwaterlinie projecten	We dragen bij aan het programma van Zuiderwaterlinie en de projecten.		
25	Immaterieel erfgoed van de gemeente in kaart brengen	Het immateriële erfgoed van de gemeente Vught inventariseren en in kaart brengen.		
26	De identiteit van Vught beleefbaar maken voor inwoners en recreanten.	Gemeente op de kaart zetten voor toerisme, recreatie en erfgoed vanuit het verhaal van Vught. Verzilveren koppelkansen bestaand recreatienetwerk en erfgoedbeleving. Verzilveren koppelkansen erfgoedvisie & economisch en recreatief beleid.		
	Aanvullingen:			
27	<i>Erfgoedhandboek voor ondernemers</i>	<i>Inspiratiehandboek voor ondernemers voor bijdragen aan identiteit van Vught. Actief uitdragen en onder de aandacht brengen.</i>		
28	<i>Erfgoedbelevingsprojecten</i>	<i>Aantrekkelijke en toegankelijke erfgoedbeleving in de openbare ruimte. Denk ook aan: Woonoord Lunetten en immaterieel erfgoed; Zorgpark Voorburg; Zichtbaar maken militair erfgoed: openluchtmuseum</i>		
29	<i>Erfgoedparticipatie</i>	<i>Waarderen, faciliteren en stimuleren vrijwilligerskapitaal Opzetten of ondersteunen projecten gericht op nieuwe doelgroepen Voorbeeldproject: Archeologieparticipatie 't Groene Woud</i>		
30	<i>Erfgoededucatie</i>	<i>Uitbreiden educatieprogramma; de gemeente stimuleert om het erfgoed naar de jeugd te brengen, maar dit moet bottom-up aangedragen worden. Maak speerpunt van jongeren en erfgoed: CARE project kan ook als schoolproject worden ingezet Betrek nieuwkomers => geef ruchtbaarheid aan Cursus Vughtologie</i>		
31	<i>Erfgoedgenieten</i>	<i>We stimuleren (culturele) programmering op erfgoedlocaties die bottom-up aangedragen worden.</i>		

<i>Etc..</i>				
--------------	--	--	--	--

Voorbeelduitwerking projecten UVP:

In de tabel met de projecten staat een kernachtige beschrijving van de projecten. Hieronder zijn een aantal projecten in verschillende mate van uitvoerigheid beschreven als voorbeelduitwerking van de bouwsteen die is ontwikkeld om de uitwerking van ideeën naar projecten concreet te maken en de kans van slagen te vergroten.

Digitale zichtbaarheid	
<i>Behoefte</i>	Overzichtelijke en toegankelijke erfgoed informatie
<i>Instrument</i>	Website
<i>Resultaat</i>	Een goede landingspagina op de gemeentelijke website met informatie over erfgoed, monumenten en vergunningen. En/of één centrale website voor het hele erfgoednetwerk / -cluster. Met digitale monumentenkaart, overzicht van erfgoedverenigingen, erfgoedagenda, (participatie)projecten, cursussen, subsidieregelingen, regionale informatiebronnen en gemeentelijk beleid (Erfgoednetwerk, website gemeente, Monumenten.nl, Stichting erfgoed Vught). Referentievoorbeld: www.erfgoedleiden.nl , https://www.eemsdelta.nl/erfgoed-eemsdelta , https://erfgoed.groningen.nl/
<i>Wie/wat nodig</i>	Samenwerking en afstemming tussen en met erfgoedverenigingen. Subsidiering hosting website / ambtelijke inzet.
<i>Kostenindicatie</i>	Nader te bepalen

Erfgoedparticipatie	
<i>Voorbeeldprojecten die de gemeente zelf kan oppakken</i>	CARE / gemeenschapsarcheologie Groene Woud Schatten van Vught
<i>Behoefte</i>	Waarderen, faciliteren en stimuleren vrijwilligerskapitaal Opzetten of ondersteunen projecten gericht op nieuwe doelgroepen
<i>Instrument</i>	CARE Groene Woud: archeologieparticipatie – op zoek gaan naar het verleden in je eigen achtertuin Schatten van Vught: Tijdschrift met verhalen waar iedereen aan kan bijdragen
<i>Resultaat</i>	Breder en toekomstbestendiger draagvlak voor erfgoed Goede relatie tussen bewoners/stakeholders en de gemeente Diversiteit bij participatieprojecten

<i>Wie/wat nodig</i>	<p>Om een goed en levensvatbaar participatieproject in gang te zetten is een investering vanuit de gemeente nodig, maar vooral continuïteit en persoonlijke aandacht.</p> <p>Budget ter ondersteuning van de projecten. Benadrukt moet worden dat dit ook verschillende beleidsterreinen raakt en dus een waardevolle investering is. Dit kan aan de hand van een checklist voor initiatieven, waarin projectaanvragen worden beoordeeld op het integrale karakter. Bovendien kan de gemeente inzetten op en samenwerken met initiatieven vanuit de provincie, zoals de Zuiderwaterlinie.</p> <p>Aan de andere kant moet de gemeente een goede relatie onderhouden met de erfgoedvrijwilligers, die vaak voor dit soort projecten ingeschakeld worden. Samenwerkingen tussen de gemeente en de erfgoedgroepen die zich hiervoor willen inzetten is essentieel. Erfgoedverenigingen hebben ervaring en netwerk om een participatieproject op te zetten samen met de gemeente. Investeer in het enthousiasme en de slagkracht van het erfgoedveld. Zet in op het stimuleren en faciliteren van hun activiteiten door middel van (advies over) subsidies en faciliteren van vergunningen en processen.</p>
<i>Voorwaarde</i>	<p>Concreet en uitvoerbaar, zorgen dat het nageleefd wordt.</p> <p>Zorgen voor een diversiteit in participatieprojecten – niet alleen de usual suspects maar op zoek gaan naar combinaties die niet voor de hand liggen. Denk aan het project Schatten van Vught, waar enorm veel verschillende participanten aan hebben bijgedragen. Het project moet een geïntegreerd karakter hebben.</p>
<i>Koppelkansen overige beleidsterreinen</i>	Recreatie en toerisme, sociaal domein, ruimtelijke ordening
<i>Kostenindicatie</i>	Nader te bepalen

Erfgoededucatie	
<i>Behoeft</i>	Erfgoed dicht bij de jeugd brengen. Nieuwkomers betrekken en toekomstgericht maatschappelijk draagvlak verbreden.
<i>Instrument</i>	<p>Uitgebreid erfgoededucatieprogramma in samenwerking met verschillende organisaties / instellingen. Zoals CARE, Plaza Cultura.</p> <p>Door gebruik te maken van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) kan erfgoededucatie een vast onderdeel worden in het primair onderwijs. De Erfgoedwijzer van de Erfgoed Brabant Academie inzetten op scholen. Ontwikkeling van digitale middelen maakt erfgoed aantrekkelijker voor jongere generaties.</p>

<i>Resultaat</i>	Lespakket met erfgoedwijzer; Schoolexcursies en buitenschoolse programma's (scouting; NME-leerroutes). Cultuurhistorie uit de leefomgeving van leerlingen wordt gekoppeld aan actuele thema's zoals klimaatverandering (water als vijand en bondgenoot), vrijheid (oorlog en vrede), samenwerking (ontginningen en Nieuwe Hollandse Waterlinie), plek van transitie (mobiliteit).
<i>Wie/wat nodig</i>	Zoek de juiste partners op. Cultuurcoördinatoren op scholen zijn hier al mee bezig uit eigen initiatief. De gemeente kan hierbij aansluiten door mensen en budget te faciliteren. Er zijn genoeg mensen die hiermee aan de slag willen, maar vanwege een tekort aan budget en uren niet aan toe komen. Ga de samenwerking aan met partijen die hier al mee bezig zijn. Museum DePetrus heeft ook ambities om erfgoededucatie op te zetten. Plaza Cultura maakt in opdracht van de gemeente Vught kunst en cultuur voor Vughtenaren bereikbaar; maak erfgoed hier ook een integraal onderdeel van.
<i>Voorwaarde</i>	Continuïteit van de programma's. Verwerk erfgoed in (les)programma's binnenschools en buitenschools. (Financieel) toegankelijk voor alle kinderen. Vrijheid voor kinderen om zelf aan de slag te gaan met erfgoed (zie project Pietertjespad). Dit sluit ook aan op de participatie-ambitie van de gemeente.
<i>Voorbeeldprojecten</i>	<p>NME-leerroutes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Routes zijn gemaakt door lokale natuurgroepen samen met de NME-coördinatoren van de basisscholen. - Gefinancierd door Rabobank, regio Den Bosch, provincie Noord Brabant en gemeente Vught. Gemeente ook verantwoordelijk voor praktische uitvoering. - Ook erfgoedelementen in de routes verwerkt (zie route IJzeren man, Vughtse Heide). - https://www.nmevught.nl/ <p>Pietertjespad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een door leerlingen als zachte atlas vormgegeven Pietertjespad. Samen betekenis geven aan de omgeving a.d.h.v. historische informatie over Vught. - Samenwerking tussen DePetrus, basisschool de Springplank, Vughts Museum, Plaza Cultura, Erfgoed Brabant in organisatie - https://www.erfgoedbrabantacademie.nl/pietertjespad <p>Scholing erfgoededucatie leerkrachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Workshop Zachte Atlas in Vught - Workshop Wijzer met erfgoededucatie - Georganiseerd Erfgoed Brabant Academie <p>Kamp Vught:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rondleidingen - https://www.nmkampvught.nl/bezoeken/educatie/voortgezet-onderwijs/

	Gemeenschapsarcheologie: - CARE
<i>Koppelkansen overige beleidsterreinen</i>	Educatie, groen, duurzaamheid
<i>Kostenindicatie</i>	Nader te bepalen